

1 Bijbelverhalen bij het jaarthema 'de kracht van verbinden'

1.1 Bij de jaarthema-affiche, Johannes 15, 1-2

Jezus zei tegen zijn leerlingen: 'Ik ben de stam van Gods druivenplant, en jullie zijn de takken. God zelf is de tuinman. Hij haalt de takken weg waar niets aan groeit. En de takken waaraan druiven groeien, maakt hij kort. Want dan komen er in het volgende jaar nog meer druiven aan.' (Bijbel in gewone taal)

1.2 Bij de jaarthema-affiche, Johannes 15, 1-2

Jezus zei tegen zijn leerlingen: 'Ik ben de stam van Gods druivenplant, en jullie zijn de takken. God zelf is de tuinman. Hij haalt de takken weg waar niets aan groeit. En de takken waaraan druiven groeien, maakt hij kort. Want dan komen er in het volgende jaar nog meer druiven aan. Jullie lijken op de goede takken die kort gemaakt zijn. Want door mijn woorden is het slechte uit jullie weggehaald, en zijn jullie rein geworden. Jullie moeten met mij verbonden blijven, en ik met jullie. Want alleen dan kunnen jullie op een goede manier leven. Net zoals er alleen druiven groeien aan takken die aan de stam vastzitten. Aan lossen takken kunnen geen druiven groeien. Ik ben de stam van de druivenplant en jullie zijn de takken. Als jullie met mij verbonden blijven en ik met jullie, dan zul je veel goeds kunnen doen. Maar zonder mij kun je niets. Als je niet met mij verbonden blijft, loopt het slecht met je af. Dan lijkt je op een tak die van de stam af gehaald is. Zo'n tak verdort, en hij wordt opgeruimd en in het vuur gegooid. Jullie moeten dus met mij verbonden blijven, en naar mijn woorden luisteren. Dan zal alles wat je vraagt, gebeuren. Jullie zullen dan, als leerlingen van mij, veel goede dingen doen. Zo maken jullie de hemelse macht van mijn Vader zichtbaar.'

1.3 Bij de jaarthema-affiche, Johannes 15, 1-8

Jesus van Nazareth voelde zich sterk verbonden met zijn leerlingen en met mensen die op Hem beroep deden. Hij kon mensen alleen maar zo nabij zijn omdat Hij zich sterk verbonden voelde met God die hij zijn Abba of Vadertje noemde. Regelmatig trok Hij zich terug op een eenzame plaats om dicht bij God te zijn, door te bidden en te mediteren. De strafste uitspraak die hij over de kracht van zijn horizontale en verticale verbindingen deed, lezen we bij de evangelist Johannes:

Jezus zei tegen zijn leerlingen: 'Ik ben de stam van Gods druivenplant, en jullie zijn de takken ... Jullie moeten met mij verbonden blijven, en ik met jullie. Want alleen dan kunnen jullie op een goede manier leven. Net zoals er alleen druiven groeien aan takken die aan de stam vastzitten. Aan losse takken kunnen geen druiven groeien. Ik ben de stam van de druivenplant en jullie zijn de takken. Als jullie met mij verbonden blijven en ik met jullie, dan zul je veel goeds kunnen doen. (Bijbel in Gewone Taal)

of

Jezus zei tegen zijn leerlingen: 'Ik ben de stam van Gods druivenplant, en jullie zijn de takken. God zelf is de tuinman. Hij haalt de takken weg waar niets aan groeit. En de takken waaraan druiven groeien, maakt hij kort. Want dan komen er in het volgende jaar nog meer druiven aan. Jullie lijken op de goede takken die kort gemaakt zijn. Want door mijn woorden is het slechte uit jullie weggehaald, en zijn jullie rein geworden. Jullie moeten met mij verbonden blijven, en ik met jullie. Want alleen dan kunnen jullie op een goede manier leven. Net zoals er alleen druiven groeien aan takken die aan de stam vastzitten. Aan losse takken kunnen geen druiven groeien. Ik ben de stam van de druivenplant en jullie zijn de takken. Als jullie met mij verbonden blijven en ik met jullie, dan zul je veel goeds kunnen doen. Maar zonder mij kun je niets. Als je niet met mij verbonden blijft, loopt het slecht met je af. Dan lijkt je op een tak die van de stam af gehaald is. Zo'n tak verdort, en hij wordt opgeruimd en in het vuur gegooid. Jullie moeten dus met mij verbonden blijven, en naar mijn woorden luisteren. Dan zal alles wat je vraagt, gebeuren. Jullie zullen dan, als leerlingen van mij, veel goede dingen doen. Zo maken jullie de hemelse macht van mijn Vader zichtbaar. (Bijbel in Gewone Taal)

1.4 Bij de jaarthema-affiche, Johannes 15, 1-8

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: 'Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer. Elke rank aan mij die geen vrucht draagt snijdt hij af; en elke die wel vrucht draagt zuivert hij, opdat zij meer vrucht mag dragen. Gij zijt al rein dankzij het woord dat ik tot u gesproken heb. Blijft in mij dan blijf ik in u. Zoals de rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf maar alleen als zij

blijft aan de wijnstok, zo gij evenmin als gij niet blijft in mij. Ik ben de wijnstok, gij de ranken. Wie in mij blijft terwijl ik blijf in hem die draagt veel vrucht, want los van mij kunt gij niets. Als iemand niet in mij blijft wordt hij weggeworpen als de rank en verdort; men brengt ze bij elkaar, gooit ze in het vuur en ze verbranden. Als gij in mij blijft en mijn woorden in u blijven vraagt dan wat gij wilt en gij zult het krijgen. Hierdoor wordt mijn Vader verheerlijkt dat gij rijke vruchten draagt; zo zult gij mijn leerlingen zijn.'

1.5 Bij de jaarthema-affiche, Johannes 15, 1-8

Jezus zei: "Ik ben de echte wijnstruik en mijn Vader is de wijnboer. Elke tak aan Mij waar geen vruchten aan groeien, haalt Hij weg. Elke tak waar wel vruchten aan groeien, snoeit Hij. Hij maakt hem schoon van alles wat daar niet mag groeien. Zo gaan er nog meer vruchten aan die tak groeien. Jullie zijn al schoon door wat Ik jullie heb gezegd. Ik blijf in jullie. Blijf nu ook in Mij. Als een tak niet aan de wijnstruik blijft vastzitten, kunnen er geen vruchten aan groeien. Zo kan er ook geen vrucht aan jullie groeien, als jullie niet in Mij blijven. Ik ben de wijnstruik en jullie zijn de takken. Als jullie in Mij blijven en Ik in jullie blijf, zal er veel vrucht aan jullie groeien. Want zonder Mij kunnen jullie niets doen. Als jullie niet in Mij blijven, verdrogen jullie. Verdroogde takken worden weggegooid en verbrand. Maar als jullie in Mij blijven en mijn woorden in jullie blijven, zullen jullie alles krijgen wat jullie vragen. Het eert mijn Vader als er veel vrucht aan jullie groeit. Het laat zien dat jullie mijn leerlingen zijn."

1.6 Bij de jaarthema-affiche, Johannes 15, 1-8

"Ik zal niet altijd bij jullie zijn," zei Jezus op een dag. Wij durfden niet te vragen wat hij bedoelde. Had hij het over weggaan of over doodgaan? Het leek ons allebei heel erg. Wat moesten wij doen? Hoe moesten wij verder leven als Jezus niet meer bij ons zou zijn? Zouden wij ooit nog over God kunnen vertellen zoals hij dat deed? Jezus zag ons zwijgend bij elkaar zitten en hij begon te vertellen: "Jullie weten toch hoe druiven groeien? Een wijnstok komt uit de grond en wordt langs een muur geleid en daaraan groeien ranken en aan die ranken komen druiventrossen. Ik ben een wijnstok en God, mijn Vader, is de baas van de wijngaard, de wijngaardenier. Als één van mijn ranken geen druiventrossen draagt, snoeit hij die rank weg. Maar jullie zijn ranken die echt bij mij horen. Jullie hebben zo vaak naar mij geluisterd dat jullie echt met mij verbonden zijn. Als jullie losraken van mij, dan verliezen jullie de moed of zijn jullie bezig met stoute dingen. Zolang jullie verbonden blijven met mij, zullen jullie vruchten dragen en goede dingen kunnen doen. Dan horen jullie ook bij God. (Uit kinderbijbel 'Het grote avontuur van God en Mens' van Kolet Janssens)

1.7 Bij de jaarthema-affiche, Johannes 15, 1-8

In die tijd zei Jezus tot zijn leerlingen: "Ik ben de ware wijnstok en mijn Vader is de wijnbouwer. Elke rank zonder vrucht snijdt Hij af, en elke rank met vrucht zuivert Hij opdat ze nog meer vrucht mag dragen. Gij zijt al gezuiverd door de boodschap die Ik u gebracht heb. Blijf in Mij dan blijf ik in U. Geen enkele rank kan vrucht dragen uit zichzelf. Daarvoor moet ze verbonden blijven met de wijnstok. Zo kunt ook gij alleen maar vrucht dragen als ge met Mij verbonden blijft. Ik ben de wijnstok en gij zijt de ranken. Als iemand met Mij verbonden blijft, zal hij rijke vrucht dragen. Want los van Mij kunt gij niets. Wie niet met Mij verbonden blijft, wordt als een dorre tak weggeworpen. Men brengt ze bijeen om te verbranden. Als ge in Mij blijft en mijn woorden onderhoudt, vraag dan wat ge wilt en ge zult het verkrijgen. Want wie rijke vruchten draagt, verheerlijkt mijn Vader en is mijn leerling." ('Lezingen op zondag' - Luc Hermans)

1.8 Navertelling 'de wijnstok en de ranken', Johannes 15,1-8

Jezus zei tegen zijn leerlingen: "Ik ben de stam van Gods druivenplant en jullie zijn mijn takken. En God, God is de tuinman. De takken waar geen druiven aan groeien haalt Hij weg. De takken waar wél druiven aan groeien snoeit Hij; Hij maakt ze kort. Want als de takken gesnoeid zijn komen er volgend jaar nog meer druiven aan. Jullie lijken op de goede takken, dat zijn de takken die gesnoeid zijn. Ik heb met mijn woorden de slechte dingen uit jullie weggesnoeid. Dus nu zijn jullie zonder die slechte dingen helemaal schoon geworden. Jullie moeten verbonden blijven met Mij en Ik met jullie. Want zonder Mij kunnen jullie niet goed leven. Net zoals als er alleen druiven groeien aan takken die vastzitten aan de stam van de druivenplant. Als je met Mij verbonden blijft kun je goede dingen doen. Maar zonder Mij kun je niets. Dan gaat het verkeerdt met je. Wanneer je niet met Mij verbonden bent, dan ben je als een tak die helemaal van de stam is afgehaald. Zo'n tak verschrompelt en dan wordt hij opgeruimd en in het vuur gegooid. Maar wanneer jullie wél met Mij verbonden blijven en jullie naar Mij luisteren, dan zal alles wat je vraagt, gebeuren. Jullie zullen dan als mijn leerlingen veel goede dingen doen. Zo laten jullie de mensen zien hoe God in de wereld is."

1.9 Navertelling 'de wijnstok en de ranken', Johannes 15,1-8

Op een dag zegt Jezus aan zijn leerlingen: 'Ik ben de echte wijnstok en mijn Vader zorgt voor de wijngaard. Als een van mijn ranken geen vrucht draagt, snoeit Hij die weg. En als een rank wel vrucht draagt, snoeit Hij die bij, zodat ze nog meer vruchten draagt. Laten we met elkaar verbonden blijven. Zoals een rank geen vrucht kan dragen uit zichzelf, maar alleen als ze verbonden blijft met de wijnstok, zo kunnen ook jullie geen vrucht dragen als je niet met Mij verbonden blijft. Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken. Alleen wie met Mij verbonden blijft - zoals Ik met hem - draagt veel vruchten, want los van Mij kunnen jullie niets. Wie niet met Mij verbonden blijft, wordt weggegooid als de wijnranken: ze verdorren, men haalt ze bijeen en gooit ze in het vuur om ze te verbranden. (...) Het doet mijn Vader goed wanneer jullie veel vruchten dragen en jullie tonen dat je mijn leerlingen bent. Ik heb van jullie gehouden zoals de Vader van Mij heeft gehouden. Blijf in die liefde met Mij verbonden. Als je mijn opdracht ter harte neemt, zul je in liefde met Mij verbonden blijven, zoals ook Ik de opdracht van mijn Vader ter harte heb genomen en met Hem in liefde verbonden blijf. Dit alles zeg Ik zodat jullie kunnen delen in mijn blijdschap. Zo wordt jullie blijdschap totaal. Dit is mijn opdracht: hou van elkaar zoals Ik van jullie heb gehouden. De grootste liefde die iemand zijn vrienden kan tonen, is dat hij zijn leven voor hen geeft. Jullie zijn mijn vrienden, maar dan moeten jullie ook doen wat Ik jullie vraag. Voor Mij zijn jullie geen dienaars: een dienaar weet niet wat zijn meester doet. Ik noem jullie vrienden, want al wat Ik van de Vader heb vernomen, heb Ik aan jullie meegedeeld. Niet jullie hebben Mij uitgekozen. Nee, Ik heb jullie uitgekozen en Ik heb jullie gevraagd eropuit te gaan en vrucht te dragen, vruchten die blijvend zijn.

Wat je de Vader ook vraagt in mijn naam, Hij zal het je geven. Dit is mijn opdracht voor jullie: Hou van elkaar.' (C. Leterme)

2 Bijbelverhalen bij het Leeftochtnummer van september 2021

-Mc 4, 30-32: En verder: 'Welke vergelijking kunnen we vinden voor het Rijk Gods en in welke gelijkenis zullen we het voorstellen? Het lijkt op een mosterdzaadje. Wanneer dat gezaaid wordt in de grond, is het wel het allerkleinste zaadje op aarde; maar eenmaal gezaaid, schiet het op en wordt groter dan alle tuingewassen, en het krijgt grote takken, zodat de vogels in zijn schaduw kunnen nestelen.'

-Lc. 13, 18: In die tijd zei Jezus: 'Waarop gelijkt het Koninkrijk Gods, waarmee zal ik het vergelijken? Het gelijkt op een mosterdzaadje dat iemand in zijn tuin zaaide; het groeide en werd een grote boom en de vogels uit de lucht nestelden in zijn takken.'

-Lucas. 13,18-21: Jezus was met zijn leerlingen samen en stelde hen een vraag over hun gelukkig zijn. Met welk beeld kan ik het vergelijken bedacht Hij, "een Koninkrijk van God" waar iedereen gelukkig en vredig mag samenleven? Het gelijkt op een mosterdzaadje, zei Hij, dat iemand in zijn tuin zaaide, het is weliswaar het allerkleinste zaadje, het groeide en het werd een grote boom en de vogels uit de lucht nestelden in zijn takken.'

3 Bomen in de Bijbel

Genesis 2 (Boom van goed en kwaad)

Van alle in het wild levende dieren die God, de Heer, gemaakt had, was de slang het sluwst. Dit dier vroeg aan de vrouw: 'Is het waar dat God gezegd heeft dat jullie van geen enkele boom in de

tuin mogen eten?’ ‘We mogen de vruchten van alle bomen eten,’ antwoordde de vrouw, ‘behalve die van de boom in het midden van de tuin. God heeft ons verboden van de vruchten van die boom te eten of ze zelfs maar aan te raken; doen we dat toch, dan zullen we sterven.’ ‘Jullie zullen helemaal niet sterven,’ zei de slang. ‘Integendeel, God weet dat jullie de ogen zullen opengaan zodra je daarvan eet, dat jullie dan als goden zullen zijn en kennis zullen hebben van goed en kwaad.’ De vrouw keek naar de boom. Zijn vruchten zagen er heerlijk uit, ze waren een lust voor het oog, en ze vond het aanlokkelijk dat de boom haar wijsheid zou schenken. Ze plukte een paar vruchten en at ervan. Ze gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en ook hij at ervan. Toen gingen hun beiden de ogen open en merkten ze dat ze naakt waren. Daarom regen ze vijgenbladeren aan elkaar en maakten er lendenschorten van. Toen de mens en zijn vrouw God, de Heer, in de koelte van de avondwind door de tuin hoorden wandelen, verborgen zij zich voor Hem tussen de bomen. Maar God, de Heer, riep de mens: ‘Waar ben je?’ Hij antwoordde: ‘Ik hoorde U in de tuin en werd bang omdat ik naakt ben; daarom verborg ik me.’ ‘Wie heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je soms gegeten van de boom waarvan Ik je verboden had te eten?’ De mens antwoordde: ‘De vrouw die u hebt gemaakt om mij terzijde te staan, heeft mij vruchten van de boom gegeven en toen heb ik ervan gegeten.’ ‘Waarom heb je dat gedaan?’ vroeg God, de Heer, aan de vrouw. En zij antwoordde: ‘De slang heeft me misleid en toen heb ik ervan gegeten.’

Deuteronomium 20, 19-20

Als u een stad langdurig moet belegeren, mag u haar boomgaarden niet vernietigen. Laat de bijl rusten en laat de bomen staan, want u moet er zelf van eten, en bovendien: is een boom soms een mens, dat u tegen hem moet strijden? Alleen de bomen waarvan u weet dat ze geen vruchten geven, mag u vernietigen of omhakken om ze te gebruiken voor de belegering van de stad waarmee u in oorlog bent.

Rechters 9, 6-15

Eens gingen de bomen eropuit om een koning te kiezen. Ze vroegen de olijfboom: “Wilt u onze koning zijn?” Maar de olijfboom antwoordde: “Zou ik ophouden mijn olie af te staan, waarmee mensen en goden worden vereerd, om wat te wuiven boven de andere bomen uit?” Toen vroegen ze het aan de vijgenboom: “En u, wilt u onze koning zijn?” Maar de vijgenboom antwoordde: “Zou ik ophouden mijn zoete vruchten af te staan, om wat te wuiven boven de andere bomen uit?” Toen vroegen ze het aan de wijnstok: “En u, wilt u onze koning zijn?” Maar de wijnstok antwoordde: “Zou ik ophouden mijn sap af te staan, dat goden en mensen verblijdt, om wat te wuiven boven de andere bomen uit?” Ten slotte vroegen de bomen aan de doornstruik: “En u, wilt u onze koning zijn?” En de doornstruik antwoordde: “Als u mij werkelijk tot uw koning wilt zalven, kom dan maar hier, in mijn schaduw is het goed toeven. Maar zo niet, dan zal er uit mijn takken een vuur komen dat de ceders van de Libanon zal verteren.”

-of-

Daarop kwamen de burgers van Sichem en Bet-Millo bij de eik bij het gedenkteken in Sichem bijeen en riepen Abimelech tot koning uit. Toen Jotam dit vernam, ging hij de Gerizim op en riep met stemverheffing vanaf de top: ‘Hoor mij aan, burgers van Sichem, en God zal u verhoren! Eens gingen de bomen eropuit om een koning te kiezen. Ze vroegen de olijfboom: “Wilt u onze koning zijn?” Maar de olijfboom antwoordde: “Zou ik ophouden mijn olie af te staan, waarmee mensen en goden worden vereerd, om wat te wuiven boven de andere bomen uit?” Toen vroegen ze het aan de vijgenboom: “En u, wilt u onze koning zijn?” Maar de vijgenboom antwoordde: “Zou ik ophouden mijn zoete vruchten af te staan, om wat te wuiven boven de andere bomen uit?” Toen vroegen ze het aan de wijnstok: “En u, wilt u onze koning zijn?” Maar de wijnstok antwoordde: “Zou ik ophouden mijn sap af te staan, dat goden en mensen verblijdt, om wat te wuiven boven de andere bomen uit?” Ten slotte vroegen de bomen aan de doornstruik: “En u, wilt u onze koning zijn?” En de

doornstruik antwoordde: “Als u mij werkelijk tot uw koning wilt zalven, kom dan maar hier, in mijn schaduw is het goed toeven en kan je schuilen.

Job 14, 7-9

Voor een boom is er altijd hoop: als hij wordt omgehakt, loopt hij weer uit, er blijven nieuwe loten komen. Al wordt zijn wortel in de aarde oud, al gaat zijn stronk dood in de grond, zodra hij water ruikt, bot hij weer uit en vormt twijgen, als een jonge scheut.

Job 14

Een mens, geboren uit een vrouw, leeft maar een korte tijd en zorgen kent hij zonder eind. Zijn levensdagen zijn niet meer dan een bloem, die ontluikt en verwelkt, als een vluchtige schaduw die voorbijgaat. Het getal van zijn dagen is bepaald en aan zijn leven is een grens gesteld, die hij niet overschrijdt. Voor een boom is er nog hoop: zelfs omgehouden kan hij nog uitbotten en opnieuw in blaren schieten. Al worden zijn wortels oud in de grond, als hij water krijgt, loopt hij weer uit en krijgt hij weer twijgen als een jonge plant. Maar sterft een mens : het is gedaan. Geeft hij de geest: hij is er niet meer. Als water dat verdamppt, als een rivier die uitdroogt, zo is een mens, die sterft. Als een mens eenmaal geveeld is, blijft hij liggen zolang de hemel bestaat en uit zijn slaap wordt hij niet meer wakker.

Psalmen 1, 1-3

Gelukkig de mens die niet meegaat met wie kwaad doet, ... Hij zal zijn als een boom geplant aan stromend water. Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet. Alles wat hij doet komt tot bloei.

Spreuken 27, 18

Wie een vijgenboom met zorg omringt, zal zijn vruchten eten, wie zorg heeft voor zijn heer, wordt door hem gerespecteerd.

Jeremia 17, 7-8

Gezegend wie op de Heer vertrouwt, wiens toeverlaat de Heer is. Hij is als een boom geplant aan water, zijn wortels reiken tot in de rivier. Hij merkt de komst van de hitte niet op, zijn bladeren blijven altijd groen. Tijden van droogte deren hem niet, steeds weer draagt hij vrucht.

Jeremia 17, 5-8: De boom en de wortels

Vervloekt is de mens die alleen maar op andere mensen vertrouwt en zijn rug draait naar God. Je kunt zo iemand vergelijken met een kale struik die in de dorre woestijn staat: een plaats waar het nooit regent en waar de zon altijd schijnt. Een onvruchtbaar, verlaten gebied. Zo'n struik kan dan ook nooit vruchten dragen. Maar... zegt Jeremia; iemand die op God vertrouwt en zich veilig weet bij Hem, die is gelukkig. Waarmee kan ik zo iemand vergelijken? vraagt Jeremia zich af... Met een boom, een mooie grote boom, die aan een rivier staat en wortels heeft tot in het water. Zo'n boom heeft geen last van hitte, zijn bladeren blijven groen. En als de zomer heel warm is en er niet veel regen valt, dan droogt die boom niet uit, altijd blijft hij vrucht dragen. (bewerking: C. Leterme)

Ezechiël 19, 22-24

Dit zegt God, de Heer: Ikzelf zal uit de top van de hoge ceder, tussen de bovenste takken, een teer twijgje wegplukken, en dat zal ik planten op een hoge en verheven berg. Op de hoogste berg van Israël zal ik het planten, het zal takken dragen en vruchten voortbrengen, en een prachtige ceder worden. In die boom, in de schaduw van zijn takken, zullen vogels wonen, alle soorten vogels die er zijn. En alle bomen in het veld zullen beseffen dat ik, de Heer, het ben die een hoge boom velte en

een kleine boom doet groeien, die een gezonde boom laat verdorren en een verdorde boom weer laat bloeien. Wat ik, de Heer, gezegd heb, zal ik doen.

Ezechiël 31, 1-14

Verhaal van de cipres, een ceder van de Libanon, de mooiste, hoogste boom, die verstoten wordt. (Geen boom zal ooit nog zo hoog worden, geen boom zal zich meer boven de andere verheffen.)

In het elfde jaar dat we als gevangenen in Babylonië woonden, zei de Heer op de eerste dag van de derde maand tegen mij: "Mensenzoon, zeg over de koning van Egypte en zijn machtige leger: Met wie kan uw macht vergeleken worden, koning van Egypte? U bent te vergelijken met Assur. Assur was een cederboom op de Libanon. Hij had prachtige takken, veel bladeren en een hoge stam. Zijn top kwam tot aan de wolken. Doordat hij meer dan genoeg water kreeg, groeide hij snel. Water dat diep uit de grond kwam, stroomde langs zijn wortels. Kanalen gingen naar de wortels van de bomen om hem heen. Hij werd hoger dan de andere bomen en had meer en grotere takken dan zij. Dat kwam doordat zijn wortels diep de grond in gingen en hij zo veel water kreeg. De vogels bouwden nesten tussen zijn takken. De wilde dieren kregen jongen in zijn schaduw. Alle grote volken woonden in zijn schaduw. Assur was een prachtige boom: groot, met lange takken. Dat kwam doordat zijn wortels diep de grond in gingen en hij zo veel water kreeg. Geen enkele boom in mijn tuin was zo groot en zo prachtig als hij. Geen cederboom, cipres of kastanje had zulke machtige takken als hij. Ik had hem prachtig gemaakt. Hij had zóveel takken, dat de andere bomen in mijn tuin er jaloers op waren. De Heer zegt: Hij was zó hoog geworden en had zijn top zó ver in de wolken gestoken, dat hij trots werd. Daarom heb ik hem in de macht gegeven van een andere machtige heerser. Hij zal hem straffen voor zijn slechte daden. Ik wilde niets meer met hem te maken hebben. Vreemden, het wreedste volk op aarde, hakten hem om zodat hij neerstortte. Zo lieten ze hem achter. Zijn takken braken af en vielen neer op de bergen, in de dalen en in de beken. De volken vertrokken uit zijn schaduw en lieten hem alleen achter. De vogels streken neer op zijn omgevallen stam en de wilde dieren verscholen zich tussen zijn takken. Dit heb ik gedaan omdat ik hoopte dat geen andere grote boom nog trots zou durven worden op zijn grootte. En ik hoopte ook dat geen andere boom nog met zijn top tot in de wolken zou durven groeien, en zich zou verbeelden dat hij er zelf voor gezorgd heeft dat hij zo groot geworden is. Want alle koningen zijn sterfelijk. Uiteindelijk sterven ze, net als alle andere mensen. Dit zegt de Heer: De dag dat hij neerdaalde in het dodenrijk, riep ik uit tot een dag van rouw. Ik bedekte het water dat diep onder de aarde is en hield de ondergrondse stromen daarvan tegen. Daardoor had het land geen water meer. Toen hij stierf, treurde de Libanon en verdroogden de bomen. Toen hij viel, dreunde de aarde. De volken beefden op de dag dat hij naar het dodenrijk ging met de anderen die zullen sterven. Maar in het dodenrijk was zijn dood een troost voor de andere machtige bomen van de Libanon die daar al waren. Want zij waren door hem in het dodenrijk terechtgekomen, samen met al zijn helpers die in zijn schaduw hadden gewoond. Koning van Egypte, geen boom in mijn tuin is zo groot en prachtig als u. Toch zult u net als Assur samen met de andere bomen in mijn tuin omgehakt worden. U zal in het dodenrijk komen te liggen, bij de andere koningen die in de strijd zijn gedood. Zo zal het gaan met u en uw machtige leger, zegt de Heer."

Daniël 4, 7-14 (de droom van Nebukadnessar)

Ik zag een hoge boom in het midden van de aarde staan. De boom werd groter en sterker, zijn kruin reikte tot aan de hemel en zijn kroon overspande de hele aarde. Zijn bladeren waren prachtig, zijn vruchten overvloedig en hij bood voedsel aan allen. De dieren van het veld zochten zijn schaduw op, de vogels van de hemel nesteden zich in zijn takken, alles wat leeft werd door hem gevoed. In de beelden die ik in mijn slaap voor me zag, daalde een wachter, een heilige engel, uit de hemel neer. Hij riep met luide stem: "Vel de boom en kap zijn takken, stroop het gebladerte af en

verstrooi zijn vruchten, opdat de dieren eronder vandaan vluchten en de vogels opvliegen van zijn takken. Maar laat zijn wortelstronk in de aarde staan, in het jonge groen van het veld, aan een ketting van ijzer en brons. Laat hem vochtig worden van de dauw van de hemel, en laat hem het gras van de aarde delen met de dieren. Zijn hart zal geen mensenhart meer zijn, een dierenhart zal hij krijgen; zeven jaren zullen zo voorbijgaan. Dit vonnis is geveld door de wachters, dit oordeel is gesproken door de heilige engelen, opdat de levenden weten dat de hoogste God boven het koningschap van de mensen staat: hij bepaalt wie het ambt krijgt toebedeeld, zelfs de laagste onder de mensen kan daartoe verheven worden.”

Habakuk 3, 17-18

Al zal de vijgenboom niet bloeien,
al zal de wijnstok niets voortbrengen,
al zal de oogst van de olijfboom tegenvallen,
al zal er geen koren op de akkers staan,
al zal er geen schaaap meer in de kooien zijn
en geen rund meer binnen de omheining
toch zal ik juichen voor de HEER,
jubelen voor de God die mij redt.

Wijsheid 13, 10 -19 (de dwaasheid van afgodendienst)

Meelijwekkend zijn ook zij die hun hoop stellen in dode dingen en maaksels van mensenhanden tot god uitroepen, of het nu gouden of zilveren beelden zijn, afbeeldingen van levende wezens, of een nutteloos stenen voorwerp uit vroeger tijd. Neem bijvoorbeeld een timmerman die een geschikte boom heeft omgezaagd. Vakkundig verwijdert hij de hele schors, dan maakt hij er met al zijn vakmanschap een nuttig voorwerp van voor dagelijks gebruik. Het hout dat na dit werk overblijft gebruikt hij voor het koken van zijn eten, waaraan hij zich te goed doet. Uit het restant, waardeloos afval, neemt hij een krom stuk hout, een en al knoest, waarmee hij in zijn vrije tijd aan de slag gaat. Heel precies bewerkt hij het, in alle rust; hij geeft het vorm en maakt er een menselijke figuur van, of misschien iets dat lijkt op een of ander dier. Dan smeert hij het in met rode oker en maakt de hele buitenkant vuurrood; elk vlekje wordt erdoor bedekt. Hij maakt er een passende nis voor in de muur, en bevestigt het beeld met ijzers. Zo wil hij voorkomen dat het omvalt, omdat hij beseft dat het niet in staat is zichzelf te helpen; het is immers een beeld, dat geholpen moet worden. Desondanks schrikt hij er niet voor terug tot dat levenloze ding te gaan bidden voor zijn bezit, zijn huwelijk en zijn kinderen. Hij roept iets zwaks aan voor zijn gezondheid, smeekt een dood ding om leven en vraagt het stompzinnigste om raad. Iets dat geen voet kan verzetten, vraagt hij om een voorspoedige reis, iets dat volslagen krachteloos is, om kracht, opdat hij middelen van bestaan, werk en voorspoed in zaken zal hebben.

Wijsheid van Jezus Sirach 14, 18

Zoals het gaat met het loof van jonge twijgen aan een volle boom - het ene blad valt, het andere groeit - zo gaat het met schepselen van vlees en bloed: de ene generatie sterft, de andere wordt geboren.

Wijsheid van Jezus Sirach 27, 6

Zoals je aan de vruchten van een boom de teler kent, zo ken je aan de overwegingen van een mens zijn bedoelingen.

Prediker 1, 1-3

Een boom kan naar het zuiden vallen of naar het noorden, maar zoals hij valt blijft hij liggen.

Mattheüs 7, 15-20

Pas op voor valse profeten, die in schaapskleren op jullie afkomen maar eigenlijk roofzuchtige wolven zijn. Aan hun vruchten zul je hen herkennen. Men plukt toch geen druiven van doornstruiken of vijgen van distels? Zo draagt elke goede boom goede vruchten, maar een slechte boom draagt slechte vruchten. Een goede boom kan geen slechte vruchten dragen, evenmin als een slechte boom goede vruchten dragen kan. Elke boom die geen goede vruchten draagt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen. Zo kunnen jullie hen dus aan hun vruchten herkennen.

Mattheüs 21, 18-22

Toen hij vroeg in de morgen naar de stad terugkeerde, kreeg hij honger. Langs de weg zag hij een vijgenboom staan. Hij liep ernaartoe, maar er zaten alleen maar bladeren aan. Daarop zei hij tegen de boom: 'Nooit ofte nimmer zul je meer vrucht dragen!' Ogenblikkelijk verdorde de vijgenboom. Toen de leerlingen dat zagen, vroegen ze verbaasd: 'Hoe kan het dat die vijgenboom zo plotseling verdorde?' Jezus antwoordde: 'Ik verzeker jullie: als jullie geloven zonder te twijfelen, zul je niet alleen teweeg kunnen brengen wat er gebeurde met de vijgenboom, maar zul je zelfs tegen die berg kunnen zeggen: "Kom van je plaats en stort je in zee," en het zal gebeuren. Alles waarom jullie in je gebeden vragen zullen jullie krijgen, als je maar gelooft.'

Lucas 13, 6-9

Hij vertelde hun deze gelijkenis: Iemand had een vijgenboom in zijn wijngaard geplant en ging kijken of de boom vrucht droeg, maar hij vond geen vijgen. Hij zei tegen de wijngaardenier: "Al drie jaar kom ik kijken of die vijgenboom vrucht draagt, maar tevergeefs. Hak hem maar om, want hij dient tot niets en put alleen de grond uit." Maar de wijngaardenier zei: "Heer, laat hem ook dit jaar nog met rust, tot ik de grond eromheen heb omgespit en hem mest heb gegeven, misschien zal hij dan het komende jaar vrucht dragen, en zo niet dan kunt u hem alsnog omhakken."

Mattheüs 7, 17-19

Zo brengt iedere goede boom goede vruchten voort, maar de slechte boom brengt slechte vruchten voort. Een goede boom kan geen slechte vruchten dragen, of een slechte boom goede vruchten dragen. Iedere boom, die geen goede vrucht voortbrengt, wordt uitgehouwen en in het vuur geworpen.

Lucas 6, 44

Want elke boom wordt aan zijn eigen vrucht gekend. Want van dorens leest men geen vijgen, en van een braamstruik oogst men geen druif.

Zacheüs

In die tijd ging Jezus Jericho binnen. Terwijl Hij er doorheen trok, poogde een zekere Zacheüs, hoofdambtenaar bij het tolwezen en een rijk man, te zien wie Jezus was. Maar hij slaagde daarin niet vanwege de menigte, want hij was klein van gestalte. Om Hem toch te zien liep hij hard vooruit en klom in een wilde vijgenboom omdat Jezus daar langs zou komen. Toen Jezus bij die plaats kwam keek Hij omhoog en zei tot hem: "Zacheüs, kom vlug naar beneden, want vandaag moet Ik in uw huis te gast zijn." Zacheüs kwam snel naar beneden en ontving Hem vol blijdschap. Allen zagen dat en merkten morrend op: "Hij is bij een zondaar zijn intrek gaan nemen!" Maar Zacheüs trad op de Heer toe en sprak: "Heer, bij deze schenk ik de helft van mijn bezit; aan de armen en als ik iemand iets afgeperst heb, geef ik het hem vierdubbel terug." Jezus sprak tot hem: "Vandaag is dit huis heil ten deel gevallen, want ook deze man is een zoon van Abraham. De Mensenzoon is immers gekomen om te zoeken en om te redden wat verloren was."

Job 14

Een mens, geboren uit een vrouw, leeft maar een korte tijd en zorgen kent hij zonder eind. Zijn levensdagen zijn niet meer dan een bloem, die ontluikt en verwelkt, als een vluchtige schaduw die voorbijgaat. Het getal van zijn dagen is bepaald en aan zijn leven is een grens gesteld, die hij niet overschrijdt. Voor een boom is er nog hoop: zelfs omgehouden kan hij nog uitbotten en opnieuw in blaren schieten. Al worden zijn wortels oud in de grond, als hij water krijgt, loopt hij weer uit en krijgt hij weer twijgen als een jonge plant. Maar sterft een mens : het is gedaan. Geeft hij de geest: hij is er niet meer. Als water dat verdampt, als een rivier die uitdroogt, zo is een mens, die sterft. Als een mens eenmaal geveld is, blijft hij liggen zolang de hemel bestaat en uit zijn slaap wordt hij niet meer wakker.

